

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 12CoP/58/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3221200924
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:3221200924.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a Mgr. Petra Straku, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: F. N. (predtým M.), nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, pracovisko 657 01 Bánovce nad Bebravou, ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov matky: E. N., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom X. I. XXX, XXX XX Z. I. Z., zastúpená splnomocnenou zástupkyňou: Mgr. Eva Ivančová, advokátka so sídlom W.. O. XX/X, XXX XX Z. I. Z. a otca: W. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N.. V. XXX/XX, XXX XX Z. I. Z. - X. T., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a v Ústave na výkon väzby, 019 01 Ilava, o zvýšenie výživného, o odvolaní matky dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 6P/72/2021-181 zo dňa 30. marca 2023, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu **zrušuje** a vec **vracia** okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1.1 Okresný súd Bánovce nad Bebravou ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „okresný súd“ rozsudkom č. k. 6P/72/2021-181 zo dňa 30.03.2023 rozhodol tak, že návrh matky maloletého dieťaťa na zvýšenie vyživovacej povinnosti na maloletého F. M., nar. XX.XX.XXXX zo dňa 09.09.2021 zamietla (výrok I.). Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (výrok II.).

1.2 Rozhodnutie odôvodnil tým, že návrhom doručeným súdu dňa 09.09.2021 (správne 08.09.2021 - poznámka odvolacieho súdu) sa matka dieťaťa domáhala zvýšenia vyživovacej povinnosti otca voči maloletému zo sumy 130,- eur mesačne na sumu 250,- eur mesačne, ktorá vyživovacia povinnosť bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 3P/37/2019-56 zo dňa 11.06.2019, právoplatným dňa 02.07.2019. Matka dieťaťa ako dôvod uviedla, že maloletý je od posledného rozhodnutia o výživnom starší, začal navštevovať základnú školu s čím má ona spojené zvýšené výdavky.

1.3 Súd pri rozhodovaní vychádzal z ustanovenia § 120 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „CMP“, § 26, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ďalej len „Zákona o rodine“. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh matky dieťaťa na zvýšenie vyživovacej povinnosti nie je dôvodný resp. že aktuálne pomery otca dieťaťa, ako osoby povinnej na platenie výživného, zvýšenie výživného toho času neumožňujú. Mal zistené, že na strane dieťaťa došlo k zmene pomerov odôvodňujúcich zmenu výšky vyživovacej povinnosti, keď v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti mal maloletý 5 rokov a navštevoval materskú školu, pričom toho času má 9 rokov a navštevuje 2. ročník základnej školy. Matke v súvislosti so vzdelávaním dieťaťa vznikajú výdavky na nákup školských pomôcok, školskej tašky, zabezpečenie stravy v škole, poplatok ZRPŠ, za školský klub detí, doučovanie a návšteva študijného centra Basic. Maloletý vo voľnom čase navštevuje futbalový krúžok v X. I., s čím matke vznikajú výdavky, a to na zakúpenie športového oblečenia a obuvi (kopačky, oblečenie). Počas letných prázdnin bol maloletý 3x v tábore, a to najmä z

dôvodu, aby mohla matka chodiť do práce, pričom s pobytmi v táborech jej vznikali výdavky. Maloletý má veku primerané potreby, matka mu zakupuje oblečenie a obuv ako i hygienické potreby. Nemá žiaden špeciálny režim stravovania, je zdravý. V súvislosti so zdravotnou starostlivosťou matke vznikajú výdavky z dôvodu návštev ortopedickej ambulancie v G.. Jednoznačne mal tak preukázané, že výdavky matky dieťaťa vznikajúce so zabezpečením základných životných potrieb maloletého, so zdravotnou starostlivosťou, vzdelávaním a vývojom maloletého sa od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti zvýšili. Matka zabezpečuje pre maloletého aj potrebu bývania (býva v obecnom byte v obci X. I., kde hradí nájomné, poplatok za elektrinu, Skylink, SIPO, internet). Rovnako aj v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti pracuje, aktuálne je táto zamestnaná v spoločnosti SPAREX SLOVAKIA s.r.o., kde dosahuje minimálnu mzdu približne vo výške 550,- až 600,- eur v čistom. Otec dieťaťa na výživu maloletého neprispieva, matka poberá náhradné výživné a rodinné prídavky v sume 60,- eur mesačne. Matka inú vyživovaciu povinnosť nemá. Otec o maloletého nejaví záujem, naposledy sa s ním stretol pred dvoma rokmi. V súvislosti so skúmaním pomerov na strane povinnej osoby - otca dieťaťa bolo nutné konštatovať, že na jeho strane došlo k zhoršeniu pomerov. V čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti a následnom období otec dieťaťa pracoval v spoločnosti MVL AGRO s.r.o. s čistým príjmom približne 550,- eur, avšak po skončení uvedeného pracovného pomeru na území Slovenskej republiky už nepracoval. Podľa jeho vyjadrenia následne pracoval v Českej republike, avšak iba do marca 2021, odkedy nepracoval z dôvodu zdravotných problémov. Aktuálne sa otec dieťaťa v čase od januára 2023 nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 6T/44/2021-195 zo dňa 12.01.2022, právoplatným dňa 05.08.2022 pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2 Trestného zákona. Vykonávaný trest odňatia slobody má otec dieťaťa predpokladanie vykonať dňa 21.01.2024, avšak podľa jeho vyjadrenia mu bol tiež premenený podmienený trest odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov a tak sa jeho pobyt vo výkone trestu predpokladane predĺži. Z vykonaného dokazovania síce vyplynulo, že otec dieťaťa je od 01.03.2023 vo výkone trestu pracovne zaradený, pričom prvá pracovná odmena mu bude vyplatená v mesiaci apríl 2023, jeho zárobkové možnosti sú však vo výkone trestu odňatia slobody výrazne obmedzené, v dôsledku čoho nemôže dosahovať príjem, aký by mohol dosahovať práve pracovnou činnosťou na slobode, a z ktorého by mohol hradiť výživné v matkou navrhovanej sume 250,- eur mesačne. Otec dieťaťa nie je vlastníkom žiadnej nehnuteľnosti, iné vyživovacie povinnosti nemá, nemá úvery, pôžičky a podľa jeho vlastného vyjadrenia ani exekúcie.

1.4 Na pojednávaní sa otec dieťaťa najskôr vyjadril, že s návrhom na zvýšenie vyživovacej povinnosti nesúhlasí, dôvodiac že vo výkone trestu odňatia slobody nemá na úhradu vyživovacej povinnosti finančné prostriedky. Následne na dopyt a žiadosť právnej zástupkyne matky dieťaťa o prehodnotenie svojho postoja k výške vyživovacej povinnosti dôvodiac, že vyživovacia povinnosť bude za neho po dobu výkonu trestu odňatia slobody plnená zo strany štátu, sa vyjadril tak, že so zvýšením vyživovacej povinnosti súhlasí, chce uzavrieť rodičovskú dohodu, pričom si je vedomý toho, že po výkone trestu bude musieť hradiť riadne výživné, ako aj výživné resp. dlh na výživnom, ktoré za neho po dobu výkonu trestu uhradil štát. Hoci otec dieťaťa a matka dieťaťa prejavili pred súdom vôľu uzavrieť rodičovskú dohodu v zmysle vyššie uvedeného, súd vzniesol voči takejto rodičovskej dohode výhrady a takúto rodičovskú dohodu neschválil. Podľa názoru súdu bol povinný aj pri schválení rodičovskej dohody skúmať nielen opodstatnené potreby maloletého dieťaťa (ktoré v danom prípade plne odôvodňujú zvýšenie vyživovacej povinnosti), ale aj zárobkové možnosti a schopnosti a celkové pomery na strane osoby povinnej - otca dieťaťa, ktoré v danom prípade za daného skutkového stavu zvýšenie vyživovacej povinnosti neumožňujú. Taktiež bol toho názoru, že nie je prípustné uzatvárať rodičovskú dohodu (o zvýšení vyživovacej povinnosti) za takého skutkového stavu, z ktorého logicky vyplýva, že povinná osoba nie je a dlhodobo nebude schopná vyživovaciu povinnosť v dohodnutej výške plniť a účastníci tak pri uzatváraní rodičovskej dohody predpokladajú (spoliehajú sa) na plnenie vyživovacej povinnosti za povinnú osobu zo strany štátu. Súd mal tak za to, že takáto dohoda by nebola ani z dlhodobého hľadiska v záujme maloletého dieťaťa, keď povinná osoba by sa takto mohla dostať opäť do situácie, kedy by si neplnila resp. nebola by schopná plniť si vyživovaciu povinnosť riadne a hrozili by jej ďalšie postihy, všetko v konečnom dôsledku aj na úkor maloletého dieťaťa.

1.5 Súd pri rozhodovaní o zmene (zvýšení) výšky vyživovacej povinnosti musí zohľadniť to, či došlo k zmene pomerov odo dňa predchádzajúceho rozhodovania súdu o výške výživného a čo k prípadnej zmene pomerov viedlo. V predmetnom konaní bolo síce preukázané, že výdavky na odôvodnené potreby maloletého od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti vzrástli, avšak k výraznej zmene pomerov došlo aj na strane otca dieťaťa. Tento už od roku 2021 nie je zamestnaný, nemá žiaden príjem, nepoberá žiadne dávky zo strany štátu, v súčasnosti sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, pracovne je zaradený je iba krátku dobu, a to od 01.03.2023, pričom výška pracovnej odmeny nie je súdu v čase

rozhodovania známa (prvá odmena bude otcovi vyplatená v mesiaci apríl 2023). Predpokladaný koniec výkonu trestu má otec dieťaťa stanovený na deň 21.01.2024, pričom z vyjadrenia otca dieťaťa vyplynulo, že následne bude tento vykonávať ďalší nepodmienečný trest odňatia slobody po dobu ďalších 8 mesiacov. Zohľadnením pomerov na strane otca dieťaťa, jeho zárobkových pomerov, schopností a možností, ako aj zohľadnením potrieb dieťaťa súd dospel k záveru, že za daného skutkového stavu nie je možné návrhu matky dieťaťa na zvýšenie vyživovacej povinnosti vyhovieť. V celom rozsahu preto návrh zamietol.

1.6 O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, kedy žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

2.1 Proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie zo dňa 25.04.2023 matka dieťaťa prostredníctvom splnomocneného zástupcu podľa § 365 ods. 1 písm. f/, h/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“. Odvolanie zdôvodnila tým, že i keď súd vykonal dokazovanie a zistil, že v konaní bolo preukázané, že potreby maloletého od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti vzrástli, bral do úvahy iba pomery otca, ktorý je vo výkone trestu. Uviedla, že v súdnom konaní boli jednoznačne preukázané zvýšené náklady na maloletého, ktorý je už v 2. ročníku základnej školy a návrh na zvýšenie výživného bol odôvodnený. Napriek tomu, že súd uznal, že výdavky na vyživovacie povinnosť maloletého vzrástli a sú podložené, pričom i otec maloletého tieto výdavky uznal a súhlasil so zvýšením výživného, čím došlo k dohode, súd túto dohodu neschválil a návrh o zvýšenie výživného zamietol. Podľa matky dieťaťa otec maloletého si bol vedomý, že zvýšené výživné jej bude musieť uhradiť čiastočne počas výkonu trestu a zvyšok po jeho prepustení, nakoľko ona poberá náhradné výživné v zmysle zákona č. 201/2008 Z. z. o náhradnom výživnom a o zmene a doplnení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a doplnení niektorých zákonov v znení nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 615/2006 Z. z. Súd dohodu o zvýšení výživného neschválil a poukázal pri zamietnutí návrhu na zvýšenie výživného na to, že zohľadnil pomery na strane otca maloletého, a to že bude vo väzení do 21.01.2024. Mala za to, že otec maloletého si bol vedomý, že do väzenia sa dostal vlastným zavinením a že maloletý zvýšené výživné potrebuje. K zvýšeniu výživného sa kladne vyjadril aj kolízny opatrovník. Podľa matky dieťaťa sa súd neprímerane zaoberal hodnotením pomerov na strane otca dieťaťa, namiesto toho, aby hájil záujmy maloletého.

2.2 Matka dieťaťa navrhla, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že jej návrhu na zvýšenie výživného vyhovuje a zvyšuje vyživovacie povinnosť na maloletého zo sumy 130,- eur na sumu 250,- eur mesačne, s tým, že súd jej priznáva trovy prvostupňového i odvolacieho konania.

3. Otec dieťaťa ani kolízny opatrovník dieťaťa sa k odvolaniu matky dieťaťa písomne nevyjadrili.

4. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP, § 34 ods. 1 CSP, § 3 ods. 5 písm. a/ CMP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, účastníkom konania (§ 362, § 359 CSP, § 7 ods. 1 CMP), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP) s prihliadnutím na vady konania, iba ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 67 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 389 ods. 1 písm. c/, § 391 ods. 1 CSP) z nasledovných dôvodov:

5. V preskúmvanej sa matka dieťaťa podaným návrhom došlým súdu dňa 08.09.2021 domáhala zvýšenia výživného na maloleté dieťa.

6. Okresný súd napadnutým rozsudkom návrh matky dieťaťa zamietol. Konštatoval, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti v r. 2019 došlo k zmene pomerov na strane dieťaťa (vyšší vek, návšteva základnej školy, mimoškolské aktivity) a teda výdavky na jeho odôvodnené potreby vzrástli, avšak k výraznej zmene pomerov došlo aj na strane otca dieťaťa. Tento už od r. 2021 nie je zamestnaný, nemá žiaden príjem, nepoberá žiadne dávky zo strany štátu, v súčasnosti sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, pracovne je zaradený iba krátku dobu (od 01.03.2023). Predpokladaný koniec výkonu trestu má otec dieťaťa stanovený na deň 21.01.2024, ktorý by mal byť podľa vyjadrenia otca predĺžený (o 8 mesiacov). Zohľadnením pomerov na strane otca dieťaťa, jeho zárobkových pomerov, schopností a možností, ako aj zohľadnením potrieb dieťaťa súd dospel k záveru, že za daného skutkového stavu návrhu matky dieťaťa na zvýšenie vyživovacej povinnosti nie je možné vyhovieť. Pokiaľ otec dieťaťa a matka dieťaťa na pojednávaní prejavili pred súdom vôľu uzavrieť rodičovskú dohodu, ktorou sa otec dieťaťa zaviazal prispievať navrhovaným výživným v sume 250,- eur mesačne, súd vzniesol voči

takejto rodičovskej dohode výhrady a takúto rodičovskú dohodu neschválil (neumožňujú to zárobkové možnosti a schopnosti a celkové pomery na strane otca dieťaťa, tento nie je a dlhodobo nebude schopný vyživovaciu povinnosť v dohodnutej výške plniť a účastníci tak pri uzatváraní rodičovskej dohody predpokladajú (spoliehajú sa) na plnenie vyživovacej povinnosti za povinnú osobu zo strany štátu a ani z dlhodobého hľadiska v záujme maloletého dieťaťa, keď povinná osoba by sa takto mohla dostať opäť do situácie, kedy by si neplnila resp. nebola by schopná plniť si vyživovaciu povinnosť riadne a hrozili by jej ďalšie postihy).

7. Matka dieťaťa v odvolaní v prvom rade poukazovala na to, že napriek tomu, že súd uznal, že výdavky na vyživovaciu povinnosť maloletého vzrástli a sú podložené, pričom i otec maloletého tieto výdavky uznal a súhlasil so zvýšením výživného, čím došlo k dohode, súd túto dohodu neschválil a návrh o zvýšenie výživného zamietol.

8. Dohoda účastníkov konania je hmotnoprávny úkon urobený počas konania, ktorým sa na základe svojej autonómie vôle, ktorá sa stretla v konsenze, upravujú práva a povinnosti, ktoré sú predmetom konania.

9. Dohoda o predmete konania má svoje miesto aj v konaní o starostlivosti súdu o maloletých.

10. Podľa § 24 ods. 4 vety prvej Zákona o rodine rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov.

11. Zákom uprednostňovanou formou úpravy rodičovských práv a povinností je dohoda rodičov maloletého dieťaťa týkajúca sa podstatných otázok ohľadom samotného dieťaťa, teda jeho zverenia do osobnej starostlivosti, úpravy styku maloletého dieťaťa s rodičom, výživného či správy majetku. Keďže dohoda rodičov nahrádza rozhodnutie súdu, pre túto dohodu, ako aj pri rozhodovaní súdu o schválení tejto dohody sú vychádza zo zisteného skutkového stavu a z hľadísk smerodajných pre rozhodovanie o veci. Pri svojom rozhodovaní súd dohodu rodičov posudzuje primárne s ohľadom na záujem maloletého dieťaťa.

12. Podľa § 24 ods. 4 vety druhej Zákona o rodine dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

13. Nakoľko okresný súd mal za to, že návrh matky dieťaťa nie je dôvodný, mohol o dohode rodičov rozhodnúť len tak, že ju neschválil. Možno sa stotožniť s okresným súdom však v tom, že účastníci konania pri uzatvorení rodičovskej dohody predpokladali (spoliehali sa) na plnenie vyživovacej povinnosti za povinnú osobu - otca dieťaťa zo strany štátu, čo tiež nepovažuje za prijateľné.

14. Ďalej matka dieťaťa v odvolaní vytýkala súdu, že v konaní o zvýšenie výživného bral do úvahy iba pomery otca, ktorý je vo výkone trestu odňatia slobody, do ktorého sa však dostal vlastným zavinením namiesto toho, aby hájil záujmy maloletého, ktorého potreby od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti vzrástli.

15. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine možno zmeniť súdne rozhodnutia a dohody o výživnom v prípade, ak sa zmenia pomery. Citované zákonné rozhodnutie vychádza pritom zo zásady, že výživné sa určuje vždy podľa stavu, ktorý existuje v čase vydania súdneho rozhodnutia o výživnom. Plynutím času však môže nastať ako zmena na strane pomerov osoby oprávnenej na výživnom (s pribúdajúcim vekom, zmenou typu navštevovanej školy) alebo na druhej strane zmena majetkových pomerov alebo vyživovacích povinností).

16. Súd, ktorý rozhoduje o zmene výživného, musí posúdiť komplexne všetky zmeny v pomeroch účastníkov, ku ktorým došlo od predchádzajúcej úpravy a z toho dôvodu musí i dokazovanie vykonať v plnej šírke, aby mal spoľahlivé poznatky o pomeroch účastníkov.

17. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia, odvolania matky dieťaťa a obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu je založené na nedostatočne zistenom skutočnom stave pomerov na strane otca dieťaťa od podania návrhu matky dieťaťa na zvýšenie výživného t.j. od 08.09.2021 doposiaľ.

18. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihladne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine).

19. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihladnúť nielen na jeho skutočné príjmy ale tiež najmä na jeho schopnosti, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti a situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i jeho majetkové pomery, prípadné ďalšie vyživovacie povinnosti, výšku a spôsob už poskytovaných plnení vrátane starostlivosti o dieťa a jeho domácnosť. Pokiaľ sa preukáže, že na strane povinného došlo k poklesu alebo strate na zárobku, či iného príjmu, súd musí skúmať dôvody, ktoré k tomu viedli.

20. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné súd neprihlada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potencialných príjmov, čiže takých, ktoré by povinný potencialne mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprímerané majetkové riziká, zahrňujúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate príjmu a tým aj strate možnosti platiť výživné. Obdobné negatívne dopady na možnosť platiť výživné, aké má konanie povinného, ktorým sa sám bez vážneho dôvodu (teda nie v dôsledku objektívnych príčin, ním nezavinených) vzdal doterajšieho výhodnejšieho zamestnania a zmenil ho za zamestnanie menej výhodné s nižším príjmom, má úmyselné protiprávne konanie povinného majúce znaky trestnej činnosti, za ktorú mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý mu znemožňuje dosahovať príjmy, ktoré je schopný dosahovať na slobode. Aj v takom prípade je namieste uplatnenie princípu potenciality príjmov. Skutočnosť, že sa takýmto protiprávnym konaním vzdal objektívnej možnosti platiť výživné, nemôže ísť na vrub osoby odkázanej na jeho výživnou. Opačný výklad ust. § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine by viedol k absurdným dôsledkom, okrem iného k tomu, že povinný by sa úmyselným trestným konaním „zbavil“ alebo „mohol zbaviť“ svojej vyživovacej povinnosti (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.02.2019, sp. zn. 3Cdo/236/2018).

21. Podľa odvolacieho súdu sa okresný súd ohľadom pomerov otca dieťaťa uspokojil len z jeho výpoveďou na pojednávaní dňa 30.03.2023, že od r. 2021 je nezamestnaný a v súčasnej dobe (od 21.01.2023) je vo výkone trestu odňatia slobody. Nakoľko matka dieťaťa sa zvýšenia výživného domáha od podania návrhu t.j. od 08.09.2021 okresný súd sa mal zaoberať celým rozhodným obdobím. Okrem toho neboli podľa odvolacieho súdu zisťované skutočné dôvody nezamestnanosti otca dieťaťa. Otec dieťaťa na pojednávaní uviedol, že pred marcom 2021 pracoval v spoločnosti CPI v Pohořeliciach v ČR a tam dosahoval príjem 20.000,- Kč. V tejto súvislosti bolo žiadúce zistiť akú konkrétnu prácu vykonával, aký príjem dosahoval, z akého dôvodu skončil pracovný pomer (napr. dohodou z podnetu zamestnávateľa alebo zamestnanca, výpoveďou a pod.), pokiaľ k ukončeniu došlo z dôvodu na strane otca dieťaťa, aké mal k tomu dôvody, či prípadne mohol pokračovať v práci a aký predpokladaný príjem by mohol dosahovať. Súčasťou spisu je aj trestný rozkaz vo veci sp. zn. 6T/44/2021 vydaný Okresným súdom Bánovce nad Bebravou dňa 12.01.2022, ktorým bol otcovi dieťaťa uložený trest odňatia slobody za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2 Trestného zákona. V tomto sa konštatuje, že otec dieťaťa od 01.04.2021 až doposiaľ bol zamestnaný v spoločnosti CPI Moravia Books, s.r.o., so sídlom Brněnská 1024, 691 23 Pohořelice, ČR, v ktorej dosahoval príjem umožňujúci mu plniť si vyživovaciu povinnosť v plnej výške. Okresný súd sa mal preto oboznámiť s obsahom uvedeného spisu, z ktorého by malo vyplývať zisťovanie príjmov otca dieťaťa od 15.04.2020 doposiaľ (do vydania trestného rozkazu dňa 12.01.2022). Mala by tak byť z uvedeného spisu zrejmá aj správa od vyššie uvedeného zamestnávateľa. Od posúdenia jej obsahu záviselo aj prípadné vyžiadanie si doplnenia v tom smere odkedy a dokedy trval pracovný pomer otca dieťaťa, akú prácu vykonával, aký dosahoval príjem, z akého dôvodu skončil pracovný pomer (napr. dohodou z podnetu zamestnávateľa alebo zamestnanca, výpoveďou a pod.), pokiaľ bol ukončený pracovný pomer z dôvodu na strane otca dieťaťa či mohol pokračovať v práci, aký predpokladaný príjem by mohol dosahovať. Podľa úradného záznamu zo dňa 10.06.2022 (č.l. 78 spisu) otec dieťaťa uviedol, že pracuje u IMPACT INDUSTRY BRNO, a.s., Brněnská 1027, 655 01 Rosice u Brna, IČ: 607 22 690. Zo správy od tohto zamestnávateľa vyplýva, že otec dieťaťa nebol kmeňovým ale agentúrnym zamestnancom do bližšie neurčeného obdobia jar 2022, nebol preto

u nich evidovaný. Napriek uvedenému mal okresný súd z výsluchu otca dieťaťa zistiť, odkedy a dokedy túto prácu vykonával, o aké konkrétne práce sa jednalo, aký dosiahol z nej príjem, z akého dôvodu v nej nepokračoval. Pokiaľ mal byť otec dieťaťa následne nezamestnaný, tak mal v rámci výsluchu tiež uviesť konkrétne odkedy, či bol evidovaný na úrade práce, ak nebol z akého dôvodu a hlavne z akých prostriedkov potom žil, ako hradil výdavky spojené s bývaním a stravovaním (podľa úradného záznamu zo dňa 10.06.2022 sa v uvedenom čase zdržiaval na adrese ALFA HOSTEL, Znojemská 985, 691 23 Pohofelice, ČR). Napokon nebolo zrejmé či je otec dieťaťa vyučený a ak áno, v akom odbore, či v ňom prípadne v minulosti vykonával aj prácu.

22. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd pre neúplne zistený skutočný stav veci, ktoré dokazovanie vzhľadom na rozsah nie je účelné doplniť odvolacím súdom, napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

23. V ďalšom konaní okresný súd doplní dokazovanie v smere naznačenom odvolacím súdom (najmä pripojením spisu Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 6T/44/2021, opätovným výsluchom otca dieťaťa) za účelom čo najobjektívnejšieho zistenia skutočného stavu veci (§ 36 CMP). Posúdi možnosť aplikácie princípu potenciality príjmov, teda príjmu, ktorý otec pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody naposledy reálne dosahoval, ale aj mohol dosahovať. Pokiaľ by bola na strane otca existencia veľmi vážnych dôvodov brániacich mu zamestnať sa, bol povinný takéto skutočnosti súdu uviesť a preukázať. Tiež zistí či otec dieťaťa od zaradenia do práce vo výkonu trestu odňatia slobody (01.03.2023) poberá pracovnú odmenu a v akej výške v jednotlivých mesiacoch. Pokiaľ mu má byť premenený doterajší nepodmienečný trest odňatia slobody, pripojením si súdneho rozhodnutia zistí, aký trestný čin bol otcom dieťaťa spáchaný a na akú dobu bol uložený. Okresný súd zistí aj súčasne pomery na strane dieťaťa a matky dieťaťa od rozhodnutia okresného súdu (30.03.2023) doposiaľ. Následne sa bude zaoberať porovnaním zistených pomerov na strane dieťaťa a rodičov. Súd vykonané dôkazy vyhodnotí v zmysle ust. § 191 CSP a vo veci opätovne rozhodne. Rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP tak, aby zistené pomery a hlavne ich porovnanie na strane účastníkov konania bolo z neho zrejmé. V novom rozhodnutí zároveň okresný súd rozhodne aj o trovách celého konania vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

24. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je

rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP). Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).